

Економічний факультет
Кафедра обліку, аналізу і аудиту
СИЛАБУС

Навчальної дисципліни «Основи бізнес-аналізу»

Кількість кредитів ЄКТС	4
Період викладання	2 семестр
Рівень вищої освіти	Перший
Спеціальність	D1 «Облік і оподаткування»
Освітня програма	Диджитал-облік і оподаткування
Викладач	Іонін Євген Євгенович, Доктор економічних наук, професор
Профайл викладача(ів) курсу	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=axxJadoAAAAJ
Доступ до матеріалів курсу	Загальне 2025-2026 ОБА ДФН Microsoft Teams
Контактна інформація	ionin.iyy@donnu.edu.ua

Анотація

«Основи бізнес-аналізу» є дисципліною циклу професійної та практичної підготовки для здобувачів ОП «Диджитал-облік і оподаткування» і (разом з іншими ОК) формує результати навчання та компетентності бакалаврів відповідно до змісту та фокусу освітньо-професійної програми, Стандарту вищої освіти зі спеціальності.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок застосування інструментарію проведення бізнес-аналізу, дотримання аналітичних процедур та інтерпретації отриманих результатів для обґрунтування управлінських рішень, орієнтованих на підвищення ефективності бізнесу, розвинути здатність знаходити та обробляти аналітичну інформацію, креативно мислити, розуміючи економічні процеси в суспільстві, сучасні технології здійснення аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

Навчальна дисципліна «Основи бізнес-аналізу» передбачає наявність попередніх знань із таких обов'язкових компонентів: «Макроекономіка»,

«Мікроекономіка», «Інформаційні технології в економіці та управлінні», «Бухгалтерська справа», «Правознавство», «Вища математика і теорія ймовірності». Вона формує зв'язки з дисциплінами «Статистика», «Фінанси, гроші і кредит», «Економетрика» та передусє вивченню таких ОК, як «Економічний аналіз господарської діяльності», «Бухгалтерський облік», «Фінансовий облік», «Управлінський облік», «Міжнародні економічні відношення», «Аудит та бухгалтерська експертиза».

За результатами вивчення навчальної дисципліни формуються:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 2 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 8 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 13 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Фахові компетентності (СК):

СК 1 Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

СК 5 Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.

СК 10 Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

Результати навчання, які формує навчальна дисципліна:

РНД 1. Знати теоретичні основи бізнес-аналізу, модель базових понять бізнес-аналізу.

РНД 2. Розуміти місце аналітичної системи в інформаційному забезпеченні користувачів інформації.

РНД 3. Знати основи методики економічного аналізу, включаючи цільову спрямованість, послідовність аналізу.

РНД 4. Обґрунтувати напрями аналізу, вибрати його цільову спрямованість і основні фактори для вивчення явища і процесу

РНД 5. Володіти навичками практичного використання основних аналітичних процедур.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР-2 Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів

обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств

ПР-3 Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності

ПР-5 Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств

ПР-15 Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві

Схема відповідності РНД та ПРН:

РНД 2 – ПРН 2

РНД 1 – ПРН 3

РНД 1, РНД 3 – ПРН 5

РНД 2, РНД 4 – ПРН 15

РНД 5 – ПРН 15

Організація та оцінювання навчання визначена «Порядком оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса» та «Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса».

Організація навчання за дисципліною відбувається в наступних форматах:

- 1) аудиторні заняття (лекції, практичні заняття);
- 2) самостійна робота здобувача.

При змішаному навчанні, або в окремих випадках може використовуватися як засіб комунікації Microsoft Teams. Аудиторні заняття реалізуються відповідно до календарного плану та розкладу занять.

Контроль знань з дисципліни «Основи бізнес-аналізу» передбачає поточний модульний контроль (ПМК) та підсумковий контроль у формі екзамену.

Завданням модульного контролю та екзамену є перевірка розуміння та засвоєння певного теоретичного матеріалу, в т. ч. самостійно опрацьованого матеріалу, вироблених практичних навичок та умінь, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал.

Поточний модульний контроль у 2 семестрі складається з двох змістовних модулів, оцінюється від 0 до 60 балів, тобто по 30 балів на кожен змістовний модуль.

Поточний контроль здійснюється в кілька етапів:

- оцінювання роботи здобувача в аудиторії під час практичних занять;
- оцінювання різних видів робіт, виконаних здобувачем самостійно;
- поточні контрольні роботи;

- модульні контрольні роботи.

Самостійна робота здобувача оцінюється викладачем під час групових і індивідуальних консультацій. За даний вид роботи здобувач може одержати максимальну кількість балів за умови самостійного виконання завдання.

За кожним модулем передбачене виконання поточних контрольних робіт.

Підсумковий контроль з дисципліни «Основи бізнес-аналізу» передбачається у формі екзамену або творчого завдання, в якості якого виступає підготовка до друку у науковій статті із проблематики бізнес-аналізу.

Загальна сума балів, яку отримують здобувачі за виконання завдань по дисципліні 100 балів: 60 балів за поточну роботу та 40 балів за підсумкову (індивідуальне творче завдання з дисципліни або екзамен).

Усі роботи мають бути виконані самостійно здобувачем, не допускається привласнення чужих ідей, розробок, презентацій без посилання на джерела інформації, інформація має бути достовірною і правдивою (<https://cutt.ly/walfgU1>).

Під час виконання модульних завдань та складання екзамену заборонено списувати та використовувати мобільні пристрої та технічні засоби крім калькуляторів

Результати навчальних досягнень за навчальною дисципліною здобувачів здійснюється за критеріями, що запроваджені в університеті за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою.

Схема оцінювання результатів навчальних досягнень

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
67-74	D	Задовільно	
60-66	E		
0-59	FX	Незадовільно	не зараховано

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Методи і форми контролю	Бали, критерії
Аргументована участь у дискусії	2 бали: відповідь є правильною, цілісною, логічною, обґрунтованою, містить аргументацію, аналітичні міркування, демонструє критичне мислення здобувача. 1 бал: відповідь є частково правильною, нецілісною, фрагментарною, недостатньо аргументованою. 0 балів: відповідь є неправильною або містить грубі помилки, здобувач демонструє незнання і нерозуміння навчального матеріалу.
Виконання практичних завдань	2 бали: практична робота виконана вірно у повному обсязі із дотриманням встановленого дедлайну; 1,8 бали: практична робота виконана вірно у повному обсязі із порушенням встановленого дедлайну; 1 бал: практична робота виконана не повністю (одна з двох задач) 0 балів: практична робота не виконана здобувачем.
Захист виконаних практичних завдань	2 бали: здобувач може пояснити хід виконання завдання, наявність написаної практичної роботи; 1 бал: здобувач не може частково пояснити виконання практичної роботи, наявність частково написаної практичної роботи; 0 балів: практична робота не виконана здобувачем.
Тестовий контроль на Google платформі	1 раз на модуль: 10 тестів* 0,5 бали = 5 балів
Самостійна (індивідуальна) робота	4 роботи на модуль*2 бали=8 балів 2 бали: самостійна робота виконана вірно у повному обсязі із дотриманням встановленого дедлайну та презентацією; 1,8 бали: самостійна робота виконана вірно у повному обсязі з презентацією, із порушенням встановленого дедлайну; 1,5 бали: самостійна робота виконана не у повному обсязі із порушенням встановленого дедлайну. Презентація відсутня. 0 балів: самостійна робота не виконана здобувачем.
Модульна контрольна робота	4 бали: 1 ситуаційна задача + 10 тестів Ситуаційна задача: 2 бали 10 тестів *0,2 бали = 2 бали Ситуаційна задача: 2 бали: рішення правильно, зроблено висновки, оформлено у табличному форматі; 1,5 бали: рішення частково правильне, є помилки, не оформлено у табличному форматі; 1 бал – одна задача розв'язана правильно, зроблено висновки , оформлено у табличному форматі; 0,5 бали: одна задача розв'язана не повністю; 0 балів: завдання повністю не виконано

**Завдання (приклад) для модульного контролю з дисципліни
«Основи бізнес-аналізу»**

Блок І. Тестовий контроль.

Питання 1. Які показники зіставляються для оцінки виконання плану?

Відповідь:

- а) фактичні дані звітного періоду з плановими;
- б) фактичні дані зіставляються з середніми показниками підприємств галузі;
- в) фактичні показники порівнюються з нормами та лімітами;
- г) фактичні показники звітного періоду зіставляються з фактичними показниками попереднього року.

Питання 2. Термін «бізнес» у перекладі з англійської мови означає:

Відповідь:

- а) крутий;
- б) чесний;
- в) справа, робота;
- г) немає правильної відповіді.

Питання 3. Під факторний аналізом розуміють:

Відповідь:

- а) класифікацію факторів за просторовою ознакою;
- б) методику комплексного і системного вивчення і вимірювання впливу факторів на величину результативних показників;
- в) поділ факторів на кількісні та якісні;
- г) класифікацію факторів в залежності від терміну дії на результати виробництва.

Питання 4. Спосіб абсолютних різниць дозволяє:

Відповідь:

- а) визначити тип функціонального зв'язку;
- б) виявити тенденцію та закономірності зміни і розвитку явищ та процесів;
- в) оцінити зміну параметрів у часі;
- г) визначити вплив факторів на результативний показник;

Питання 5. Горизонтальний аналіз передбачає розрахунок:

Відповідь:

- а) абсолютних та відносних відхилень;
- б) структури;
- в) середньої величини;
- г) ступеню впливу факторів;
- г) встановлення тенденцій розвитку економічних явищ та процесів на підприємстві.

Питання 6. Чому буде дорівнювати комплектний резерв збільшення обсягу випуску продукції? Якщо, за рахунок кращого використання основних фондів додатково можна збільшити обсяг продукції на 500 тис. грн., за рахунок кращого використання робочої сили на 300 тис. грн.

Відповідь:

- а) 800 тис. грн.;
- б) 400 тис. грн.;
- в) 500 тис. грн.;
- г) 300 тис. грн.

Питання 7. Взаємозв'язок показників представлений наступною формулою:

$$Q=A \times B \times C \times D$$

В правій частині формули фактори розташовані в такому порядку, який задовольняє вимогам використання методу ланцюгових підстановок. Наведіть формулу розрахунку впливу на узагальнюючий показник (Q) фактора Д, використовуючи спрощений варіант методу ланцюгових підстановок - метод абсолютних різниць.

Відповідь:

- а) $Q_d = (D_1 - D_0) \times A_0 \times B_0 \times C_0$;
- б) $Q_d = (D_1 - D_0) \times A_1 \times B_0 \times C_0$;
- в) $Q_d = (D_1 - D_0) \times A_1 \times B_1 \times C_0$;
- г) $Q_d = (D_1 - D_0) \times A_1 \times B_1 \times C_1$.

Питання 8. Відношення обсягу виробленої продукції до середньої вартості основних виробничих фондів це:

Відповідь:

- а) продуктивність праці;
- б) рентабельність основних виробничих фондів;
- в) фондоддача;
- г) фондомісткість.

Питання 9. Повна первісна вартість основних засобів 100 грошових одиниць, залишкова вартість 40 грошових одиниць Чому дорівнює коефіцієнт зносу основних засобів?

Відповідь:

- а) 0,4;
- б) 0,6;
- в) 1,4;
- г) 2,5.

Питання 10. Від перших букв англійських слів strength – сила, weak – слабкість, opportunity – можливість, threat – загроза походить назва методу...

Відповідь:

- а) SHELL/DPM;
- б) ADL;
- в) SPACE;
- г) SWOT.

Блок II. Практична частина.

Задача. На підставі даних балансу проведіть горизонтальний і вертикальний аналіз і зробіть відповідні висновки. Результати аналізу оформіть у табличному форматі.

(тис. грн.)

Активи	1.01.2020	1.01.2021	Пасиви	1.01.2020	1.01.2021
Необоротні активи	85	95	Власний капітал	30	45
Оборотні активи	70	100	Поточні зобов'язання	125	150
Разом активів	155	195	Разом пасивів	155	195

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

За дисципліною «Основи бізнес-аналізу» розроблені екзаменаційні білети, які передбачають можливість перевірки теоретичних знань та практичних навичок, здобутих здобувачами вищої освіти в процесі навчання.

Структура білету складає з двох блоків: тестові завдання (теоретичні і практичні), практичне завдання - задача.

Максимальна кількість балів **40**.

1. Тестові завдання (10 тестів) по 1,5 балу кожний, усього **15** балів.

2. Практичне завдання (задача) (**25** балів):

25 балів: здобувач повністю розкрив питання: вірно рішення задачі, вказано інструментарій аналізу, методику аналізу, джерела інформації, зроблено висновки;

20 балів: здобувач в цілому вірно рішив задачу, але припустився не принципових неточностей, вказано інструментарій аналізу, методику аналізу, джерела інформації, недостатньо обґрунтував відповідь;

15 балів: здобувач не повністю розкрив питання, припустився принципових неточностей в рішенні задачі, не повністю вказано інструментарій аналізу, обґрунтування відсутнє;

10 балів: здобувач не повністю розкрив питання, припустився принципових неточностей в рішенні задачі, не вказано інструментарій аналізу, обґрунтування відсутнє;

5 балів: здобувач суттєво не розкрив питання, немає рішення, є деякі формули, немає посилання на інформаційну базу для проведення аналізу, не вказано інструментарій аналізу,

0 балів: немає відповіді

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Календарно-тематичний план викладання дисципліни «Основи бізнес-аналізу»

Тиждень	Тема	Форма проведення заняття / СРС	Завдання / питання, винесені для СРС	Кількість годин		Максимальна кількість балів
				Аудиторних	СРС	
1-2 тижні	Тема 1. Економічна природа бізнесу; історія, сучасний стан та його характерні риси.	2 лекції 1 практичне	Підготовка до практичних занять та тестування за темою.	6	6	6
3-4 тижні	Тема 2. Теоретичні засади та стандарти бізнес-аналізу	2 лекції, 2 практичних	Підготовка до практичних занять та тестування за темою	8	8	4
5-6 тижні	Тема 3. Організація та проведення бізнес-аналізу	2 лекції, 1 практичне	Підготовка до практичних занять та тестування за темою.	6	6	6
7-8 тижні	Тема 4. Загальні методи та інструментарій проведення бізнес-аналізу	2 лекція, 2 практичних	Підготовка до практичних занять та тестування за темою	8	8	4
9-10 тижні	Модульний контроль Тема 4. Загальні методи та інструментарій проведення бізнес-аналізу	2 лекції, 1 практичне	Проведення модульної контрольної роботи. Підготовка до практичних занять та тестування за темами	6	6	14
11-12 тижні	Тема 5. Методи та інструменти фінансової, ринкової, кадрової, операційної аналітики	2 лекції, 2 практичних	Підготовка до практичних занять та тестування за темою	8	8	4
13-14 тижні	Тема 5. Методи та інструменти фінансової, ринкової, кадрової, операційної аналітики	2 лекції, 1 практичне	Підготовка до практичних занять та тестування за темою	6	6	6
15-16 тижні	Тема 6. Стратегічні аспекти бізнес-аналізу	2 лекції, 2 практичне	Підготовка до практичних занять та тестування за темою	8	8	4
17 тиждень	Підсумкове заняття.	1 лекція, 1 практичне	Проведення модульної контрольної роботи Обговорення досягнутих результатів, отриманих знань та навичок.	4	4	12
				60	60	60
екзамен/творче завдання						40
Підсумкове оцінювання за результатами поточного та підсумкового контролю						100

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Самостійна робота здобувача під керівництвом викладача, практичні заняття за темами та контрольні заходи відбуваються за допомогою Microsoft Teams. Кожне завдання містить: матеріал для виконання, або посилання на джерелі інформації, перелік конкретних розрахунків з методичними рекомендаціями до їх виконання, критерії оцінювання та кінцеві терміни здачі виконаних завдань.

Завдання для самостійної роботи з кожної теми виконуються протягом тижня до наступного практичного завдання, за невчасне виконання кількість балів зменшується.

За умов невчасного або неналежного виконання запропонованого виду робіт студент може виконати завдання наново, якщо цього дозволяє вид роботи, але не пізніше, ніж за 2 тижні до залікового тижня або початку сесії.

Здобувачі, які навчаються за індивідуальним графіком повинні здавати завдання відповідно до узгодженого графіку очно, або за допомогою Microsoft Teams, Outlook.

Виконання завдання із порушенням дедлайну без поважних причин зменшує оцінку з теми на 20 %.

Політика дотримання академічної доброчесності.

Усі роботи мають бути виконані самостійно здобувачем, не допускається привласнення чужих ідей, розробок, презентацій без посилання на джерела інформації, інформація має бути достовірною і правдивою (<https://cutt.ly/wal1fgU1>).

Під час написання модульних робіт заборонено списувати та використовувати мобільні пристрої.

Список рекомендованих джерел

Основна література

1. Облік, аналіз, аудит у забезпеченні безперервної діяльності: монографія / за заг. ред Є.Є. Іоніна. Вінниця : ТВОРИ, 2021. 244 с.
2. Іонін Є.Є. Міжнародний стандарт бізнес-аналізу: теоретико-методологічний базис в обґрунтування управлінських рішень. *Економіка і організація управління*. Випуск № 1 (53). 2024. С.40-50
3. Кашена Н. Б., Остапенко Р.М., Велієва В.О. Бізнес-аналітика як інструмент обробки даних. *Економіка та суспільство*. Випуск 62. 2024. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-14>
4. Інструменти бізнес-аналізу для бізнес-аналітика URL: <https://analytics.infozone.pro/analysis-tools-for-the-business-analyst/>
5. Варенко В.А. Основи аналітики. К, 2021
6. Зарембо К., Лапшина І., Сологуб І. Писати аналітику може кожен. Віхола, 2021.

7. Карпюк Г.І. Основи підприємництва. Навчальний посібник. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/2021/04/19/Osnovy%20pidpryyemnytstva.pdf>
8. Рибчук А.В., Ковенська О.А. та інш. Економічний аналіз: теорія і практика. Гельветика. 2024 р. 220 с.
9. Вінничук О. Ю. Концептуальні основи практичного застосування бізнес-аналітики / О. Ю. Вінничук, І. С. Вінничук, Р. Р. Білоскурський Науковий вісник Херсонського державного ун-ту. Серія: Економічні науки. 2022. Вип. 45. С. 69–75.
10. Іонін Є.Є. Обліково-аналітичне забезпечення бізнес-процесів в умовах цифрової економіки. Економічний аналіз. 2023. № 1. С. 173-180

Допоміжна література

11. Герасименко Т.О., Медвідь Л.Г. Розвиток економічного аналізу у контексті формування його нової парадигми. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. № 69, 2022. С. 48-52
12. Ярова В.В., Велієва В.О. Теорія економічного аналізу: навч. посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Харків. ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. 2021. 115 с.
13. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.
14. Воронко О. С. Економічний аналіз. Пос. Львів: Новий Світ-2000. 2024 р. 280 с.
15. A Guide to the Business Analysis Body of Knowledge ® (BABOK® Guide) Version 3.0 International Institute of Business Analysis. Toronto, Ontario, Canada <https://www.iiba.org/career-resources/a-business-analysis-professionals-foundation-for-success/babok/>

Інформаційні ресурси і Інтернет

16. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/>
17. Верховна Рада України: Офіційний веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
18. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL: <http://www.smida.gov.ua>.
19. Податки & бухоблік. URL: <http://www.nibu.factor.ua>.
20. Концептуальна основа фінансової звітності: Міжнародний документ IASB від 01.09.2010 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009#Text
21. Міжнародні стандарти фінансової звітності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text.
22. The Business Analysis Standard. URL: <http://surl.li/sxftv>

23. BABOK Guide: Global Standard for Business Analysis – IIBA, International Institute of Business Analysis. 2015 URL: <https://www.iiba.org/standards-and-resources/babok/>

Викладач: професор кафедри
обліку, аналізу і аудиту

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "Evgen IONIN".

Євген ІОНІН

Погоджено:

Завідувач кафедри
обліку, аналізу і аудиту,
керівник спеціальності

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "Evgen IONIN".

Євген ІОНІН

Гарант освітньої програми

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "Viktor Tomchuk".

Віктор Томчук

Рекомендовано рішенням кафедри обліку, аналізу і аудиту, протокол
№ 15 від «2» червня 2025 р.